

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ— область, що знаходиться у центральній частині Лівобережної України. Площа П. о. 28 750,68 км² (4,6 % території України). За переписом населення 2001, мешкали 1 621 207 осіб (складає 92,5 % до 1989): українців — 91,36 %, росіян — 7,22 %, білорусів — 0,39 %, вірмен — 0,17 %, молдован — 0,16 %, євреїв — 0,11 %, азербайджанців — 0,07 %, ромів — 0,06 %, татар і поляків — по 0,05 %; станом на 1 січня 2022 — 1 352 283 особи (міських жителів — 62,7 %, сільських — 37,3 %).

До завершення реформи децентралізації, що тривала у 2-й пол. 2010-х рр., до складу П. о. (станом на 1 січня 2020 — 1 386 978 осіб, з них міське населення становило 62,5 %, сільське — 37,5 %) входили: міста обласного значення *Полтава* (122 км², 286 649 осіб), *Гадяч* (відповідно 13,5 і 23 341), *Горішні Плавні* (до 2016 — *Комсомольськ*; 78,45 і 50 816), *Кременчук* (96 і 219 022), *Лубни* (45,6 і 45 032), *Миргород* (19 і 39 099), *Великобагачанський район* (1000 і 23 456; смт *Велика Багачка*, *Гоголеве*), *Гадяцький район* (1595 і 27 508), *Глобинський район* (2500 і 41 270; м. *Глобине*, смт *Градизьк*), *Гребінківський район* (595 і 21 601; м. *Гребінка*), *Диканський район* (700 і 18 118; смт *Диканька*), *Зіньківський район* (1360 і 32 763; м. *Зіньків*, смт *Опішня*), *Карлівський район* (854 і 32 539; м. *Карлівка*), *Кобеляцький район* (1823 і 40 172; м. *Кобеляки*, смт *Білики*), *Козельщинський район* (900 і 18 380; смт *Козельщина*, *Нова Галещина*), *Котелевський район* (795 і 18 950; смт *Котельва*), *Кременчуцький район* (1020 і 38 814), *Лохвицький район* (1300 і 40 617; міста *Лохвиця*, *Заводське*, що до 2016 мало назву *Червонозаводське*), *Лубенський район* (1378 і 30 260), *Машівський район* (850 і 18 686; смт *Машівка*), *Миргородський район* (1530 і 29 743; смт *Комишня*, *Ромодан*), *Новосанжарський район* (1300 і 32 824; смт *Нові Санжари*), *Оржицький район* (1000 і 22 741; смт *Оржиця*, *Новооржицьке*), *Пирятинський район* (863 і 30 195; м. *Пирятин*), *Полтавський район* (1259 і 68 174), *Решетилівський район* (1009 і 25 336; м. *Решетилівка*), *Семенівський район* (1300 і 23 722; смт *Семенівка*), *Хорольський район* (1062 і 32 705; м. *Хорол*), *Чорнухинський район* (682 і 10 568; смт *Чорнухи*), *Чутівський район* (861 і 22 082; смт *Чутове*, *Скороходове*, що до 2016 мало назву *Артемівка*), *Шишацький район* (790 і 19 413; смт *Шишаки*); 16-ти міським (обласного і районного значення), 20-ти селищним, 467-ми сільським радам були підпорядковані 1803 сільських населених пункти.

2016 під час декомунізації, окрім назв міських, перейменували назви й значної кількості сільських населених пунктів: у Великобагачанському р-ні — с.

Чапаєвка на Мар'янівка; у Гадяцькому р-ні — с. Жовтневе на Степове, с. Радянська Дача на Дачне, с. Краснознаменка на Сергіївка; у Глобинському р-ні — с. Жовтневе на Зарічне, с. Фрунзівка на Троїцьке; у Гребінківському р-ні — с. Жовтневе на Сотницьке, с. Паризька Комуна на Польове, с. Ульяновка на Почаївка; у Диканському р-ні — с. Чапаєвка на Діброва; у Зіньківському р-ні — с. Комсомольське на Пірки; у Карлівському р-ні — с. Халтурине на Мартинівка, с. Червонознам'янка на Знаменка; у Кобеляцькому р-ні — с. Жовтневе на Панське, с. Калініне на Білоконівка, с. Кірове на Лебедине, с. Котовське на Вітрова Балка, с. Радянське на Придніпрянське, с. Свердловське на Вишневе, с. Чапаєве на Степове, с. Фрунзе на Мирне; у Козельщинському р-ні — с. Жовтневе на Кашівка, с. Комінтерн на Павлики, с. Чапаєвка на Мальці; у Комсомольській міськраді — с. Колгоспна Гора на Гора; у Кременчуцькому р-ні — с. Держинське на Придніпрянське, с. Червона Знам'янка на Нова Знам'янка; у Лохвицькому р-ні — с. Пролетар на Степне, с. Комсомольське на Потоцьківщина, с. Луценки на Жабки; у Лубенському р-ні — с. Жовтневе на Покровське; у Новосанжарському р-ні — с. Ленінове на Лугове, с. Оборона Рад на Райдужне; в Оржицькому р-ні — с. Куйбишеве на Вишневе; у Полтавському р-ні — с. Кірове на Пальчиківка, с. Кротенки на Сем'янівка, с. Куликове на Коломацьке, с. Улянівка на Петрашівка; у Решетилівському р-ні — с. Фрунзівка на Капустяни, с-ще Жовтневе на Покровське; у Семенівському р-ні — с. Чапаєвка на Малинівка, с. Жовтневе на Рокити; у Хорольському р-ні — с. Улянівка на Княжа Лука, с. Петрівка на Вишневе; у Чутівському р-ні — с. Жовтневе на Павлівка, с. Чапаєве на Петрівка, с. Червоне на Щасливе, с. Щорсівка на Степове; у Шишацькому р-ні — с. Куйбишеве на Портянки.

У липні 2020 ліквідовано 21 р-н. До укрупненого Кременчуцького р-ну (6101,3 км², станом на 1 січня 2022 — 387 200 осіб) зарахували територію Глобинського, Козельщинського, Семенівського, західної частини Кобеляцького р-нів, Кременчуцької та Горішньоплавнівської міськрад обласного значення; до укрупненого Лубенського р-ну (відповідно 5472,7 і 184 616) — Гребінківського, Оржицького, Пирятинського, Хорольського, Чорнухинського, незначної частини Лохвицького р-нів і Лубенської міськради обласного значення; до укрупненого Миргородського р-ну (6282,7 і 198 076) — Великобагачанського, Гадяцького, Лохвицького, Шишацького р-нів, Миргородської та Гадяцької міськрад обласного значення; до укрупненого Полтавського р-ну (10 844,2 і 582 391) — Диканського, Зіньківського, Карлівського, Котелевського,

Машівського, Новосанжарського, Решетилівського, Чутівського, східної та центральної частин Кобеляцького р-нів і Полтавської міськради обласного значення. Територіальні громади: у складі Кременчуцького р-ну — Кременчуцька (136,1 км², 218 132 осіб), Глобинська (відповідно 1198,1 і 24 830), Горішньоплавнівська (373,4 і 54 721) міські, Градизька (1261,1 і 14 960), Козельщинська (730,5 і 13 506), Семенівська (803 і 17 144) селищні та Кам'янопотоківська (266,4 і 10 879), Новогаleshинська (193,1 і 4631), Оболонська (471,7 і 5758), Омеляницька (223,7 і 4824), Піщанська (284 і 14 918), Пришибська (170 і 2897) сільські; Лубенського р-ну — Лубенська (1070,3 і 67 483), Гребінківська (588,3 і 21 003), Пирятинська (932,8 і 29 711), Хорольська (1063,2 і 31 622) міські та Новооржицька (453,7 і 9825), Оржицька (753,9 і 15 154) і Чорнухинська (691,4 і 9818) селищні; Миргородського р-ну — Миргородська (617,2 і 48 788), Гадяцька (203,3 і 26 571), Заводська (203,2 і 11 127), Лохвицька (818 і 21 840) міські, Великобагачанська (414,5 і 10 952), Гоголівська (188,8 і 5306), Комишнянська (517,5 і 8132), Ромоданівська (97,1 і 4823), Шишацька (773,2 і 18 107) селищні та Білоцерківська (310,6 і 5161), Великобудищанська (384,8 і 6862), Великосорочинська (403,7 і 7094), Краснолуцька (254,1 і 3978), Лютенська (374,4 і 5037), Петрівсько-Роменська (215,1 і 4111), Сенчанська (354 і 7526), Сергіївська (163,8 і 2661) сільські; Полтавського р-ну — Полтавська (548,7 і 305 539), Зіньківська (1067 і 23 674), Карлівська (334,5 і 20 292), Кобеляцька (1218,6 і 25 631), Решетилівська (1102,1 і 25 784) міські, Білицька (388,9 і 11 360), Диканська (682,8 і 17 729), Котелевська (404,5 і 14 169), Машівська (391,8 і 11 711), Новосанжарська (672,9 і 21 826), Опішнянська (305,1 і 8133), Скороходівська (325 і 87 000), Чутівська (534,5 і 12 932) селищні та Великорублівська (389,7 і 4382), Драбинівська (260,5 і 4077), Коломацька (188,7 і 4904), Ланнівська (268,7 і 7058), Мартинівська (257,6 і 4555), Мачухівська (247,8 і 7882), Михайлівська (432 і 5760), Нехворощанська (284,8 і 4941), Новоселівська (257,5 і 6293), Терешківська (197,5 і 11 994), Щербанівська (100,8 і 13 065) сільські.

2024 під час чергової хвилі декомунізації та дерусифікації перейменували: у Глобинській міській громаді — с. Новомосковське на Лоза; у Гребінківській міській громаді — с. Олексіївка на Калинівка; у Зіньківській міській громаді — с. Першотравневе на Прилівщина; у Кобеляцькій міській громаді — с. Чкалове на Єднання; у Лубенській міській громаді — с. Червоні Пологи на Пологи; у Пирятинській міській громаді — с. Першотравневе на Перевідне; у Полтавській міській громаді — с. Червона Долина на Долинне; у Чутівській селищній громаді — с. Першотравневе на Майдан; у Шишацькій селищній громаді — с. Першотравневе на Петренки; у Великосорочинській сільській громаді — с. ще Декабристів на Мирне; у Михайлівській сільській

громаді — с. Первомайське на Гуляйстеп.

П. о. лежить в лісостеповій (92 %) і степовій (8 %, південно-східна частина) зонах, майже цілком на *Придніпровській низовині*, на лівобережжі басейну **Дніпра**. Виняток становить невелика ділянка площею близько 150 км² на правобережжі басейну Дніпра, на *Придніпровській височині*. На півночі межує з Чернігівською (107 км) та Сумською (238 км) областями, на сході — з Харківською (188 км), на півдні — з Дніпропетровською (173 км), на заході — з Київською (19 км), Черкаською (225 км) та Кіровоградською (149 км). Загальна довжина меж близько 1100 км, з яких 162 км — по Дніпру — **Кременчуцькому водосховищу** та Кам'янському водосховищу (до 2017 — **Дніпродзержинське водосховище**). Крайні точки: південна — 48°44'36'' пн. ш. (на лівому березі Кам'янського водосховища, у Кобеляцькій громаді, за 0,4 км вище старого гирла р. **Оріль**), північна — 50°33'18'' пн. ш. (за 3,3 км на північ від с. Білогорілка Лохвицької громади), західна — 32°05'20'' сх. д. (на лівому березі р. Гнила Оржиця, за 1 км від с. Смотрики Пирятинської громади), східна — 35°29'33'' сх. д. (за 1,5 км від с. Шевченка Мартинівської громади). Географічний центр області знаходиться на березі **Псла**, поблизу сіл Герусівка і Бірки Білоцерківської громади (географічні координати: 49°38'57'' пн. ш., 33°47'26'' сх. д.).

Найбільші притоки Дніпра: Псел (довжина в межах області 350 км, об'єм стоку 0,328 км³ на рік), **Ворскла** (відповідно 226 і 0,220), Сула (213 і 0,130), Оріль (80 і 0,021). Протікають *Хорол* (на території П. о. — 241 км, притока Псла), *Удай* (129 км), **Оржиця** (29 км; обидві — притока Сули), **Мерло** (28 км, притока Ворскли); 1771 мала річка (загальна протяжність 11 501 км), з них 137 завдовжки понад 10 км. У межах області формується стік річок *Сліпорід* (притока Сули), **Говтва** (притока Псла), *Тагамлик* (притока Ворскли). Густота річкової сітки більша на півночі, менша на південному заході. Більша частина стоку припадає на березень—квітень. Річки області живляться переважно талими сніговими водами (60 % об'єму стоку). Створено 65 малих водосховищ (загальна площа водного дзеркала 6332,4 га і загальний об'єм 144,74 млн м³) та 2691 ставок (відповідно 200 245 і 279,012 млн), є 583 озера (4534 і 7,85 млн).

П. о. знаходиться в помірному кліматичному поясі. Найбільший вплив на формування погодних умов і клімату мають величина та характер сонячного випромінювання, віддаленість регіону від великих водних мас, належність області до зони дії переважно атлантичних помірних та арктичних холодних повітряних мас, рівнинність. Територія області належить до недостатньо вологої, теплої; крайній південний схід — до посушливої, дуже теплої агрокліматичної зони. Середня температура січня –3,7 °С, липня — +21,4 °С. Середньорічна кількість опадів (480—580 мм/рік, переважно влітку у вигляді дощів) змінюється, збільшуючись

з півдня на північ. Кліматичні умови сприятливі для життя людини. Територія області належить до класу рівнинних східноєвропейських ландшафтів, більшість яких — лісостепового, на південному сході — степового та північно-степового типів. У зв'язку з високим рівнем сільськогосподарської діяльності, природні ландшафти не збереглися, тому переважають антропогени. У їхній структурі переважно сільськогосподарський тип ландшафтів. Місцевість області — рівнина, розділена річковими долинами та ярами.

Ресурси для сільськогосподарського природокористування є високими. Сільськогосподарські землі займають 76,1 % площі області. Найпоширеніші ґрунти — чорноземи, що займають майже дві третини території. Лісові ресурси невеликі. Всі ліси віднесені до природоохоронних і рекреаційних. Вуглеводневий потенціал (86 родовищ) складає близько 2,0 млрд т умовного палива, перспективні й прогнозовані ресурси (за попередньою оцінкою) понад 1,0 млрд т. Питома вага видобутку вуглеводнів на Полтавщині від загальнодержавного: газового конденсату — 59,7 %, газу природного — 44,9 %, нафти сирової — 9,6 %. З породами Українського щита (гранітами, діоритами, мігматитами, діабазами), що виходять на поверхню поблизу Кременчука та Горішніх Плавнів, пов'язані родовища залізної руди (кварцитів залізистих) [Кременчуцького залізорудного району](#) та родовища будівельного каменю. Розвідані поклади бішофітової руди сирової, гранітів, мігматитів, торфу. Крім корисних копалин загальнодержавного значення, на території області — близько 90 родовищ з корисними копалинами місцевого значення: глина тугоплавка і керамзитова, суглинки, пісок для дорожнього будівництва та благоустрою, силікатних блоків і цегли, бетону й будівельних розчинів та ін. Основними джерелами водних ресурсів є Сула, Псел, Ворскла, Оріль та їх притоки, а також Кременчуцьке та Кам'янське водосховища. Запаси підземних вод: прогнозовані експлуатаційні — 4046,5 тис., розвідані та затверджені — 806,88 тис. м³/добу. Основні водоносні горизонти на території області, придатні до використання: четвертинний (алювіальний) Полтавський, Харківський, Бучакський, Сінеман-нижньокрейдовий і Юрський.

Рослинний покрив представлений угрупованнями степів, лук, заплавних і соснових лісів, широколистяних лісів (переважно дібров), прибережно-водних і водних фітоценозів. Має трансформований характер. Напівприродні ценози збереглися переважно на заплавах річок, іноді — на їх терасах, хоча останнім часом також зазнали значних змін. Зональні типи рослинності — широколистяні ліси та лучні степи — займають незначні площі. Ліси трапляються переважно на терасах річкових долин. Їх поширенню, крім антропогенного впливу, заважає засолення ґрунтів, що є характерним для області. Степова рослинність займає схили балок і річкових долин, нерозорані кургани. Лучні степи області

мають найбільшу флористичну різноманітність. Загальна кількість видів флори на території регіону складає 1514 одиниць (33,5 % до загальної чисельності видів України) — вищих судинних, голонасінних, хвощів, папоротей, плавунів. До Червоної книги України зараховано: зозулині черевички справжні, лілія лісова, гніздівка звичайна, любка дволиста, тюльпан дібровний, підсніжник білосніжний, цибуля ведмежа, лунарія оживаюча, рябчик руський, глід український, булатка великоквіткова; сон чорніючий, астрагали блідий і шерстистоквітковий, брандушка різнокольорова, крокус сітчастий, пирій ковилолистий, ковили волосиста, вузьколиста, Лессінга; пальчатокорінник м'ясо-червоний і пальчатокорінник Фукса, зозулинець шоломоносний, зозулині сльози яйцеподібні, рябчик малий; зозулинець болотний, коручка болотна, жировик Лезеля, лікоподієлла заплавна; сальвінія та водяний горіх плаваючі, альдрованда пухирчаста. Фауна: ссавці — 66 видів, птахи — 307 (з яких постійно гніздяться — 150), земноводні — 10, плазуни — 11, риби — 38. До Червоної книги України занесено такі види: вечірниця велетенська та мала, рясоніжка мала, нічниця ставкова, перегузня звичайна, тхір степовий, борсук, горностай, тушкан великий; балабан, дрохва, журавель сірий, зміїд, лелека чорний, орел-могильник, орел-карлик, орлан-білохвіст, пугач, скопа, кулик-ходуличник, кулик-сорока, шуліка рудий, чапля жовта; гадюка степова, мідянка. Рідкісними є понад 30 видів комах (сатурнії, парусники, ведмедиці, бражники, жук-олень тощо). Станом на 1 січня 2025 природно-заповідний фонд налічував 400 територій та об'єктів загальною площею 144 180,3613 га, що складає 5,01 % від загальної площі області. З них 30 мають статус загальнодержавного значення: [Нижньосульський національний природний парк](#), [Пирятинський національний природний парк](#); [заказники](#) — [Білецькі](#) [Вільхівщинський](#), [Дейманівський](#), [Короленкова дача](#), [Лучківський](#), [Нижньопільський](#), [Сулинський](#), [Христанівський](#), [Червонобережжя](#) (усі — ландшафтні), [Великоселецький](#), [Гракове](#), [Куквинський](#), [Плехівський](#), [Рогозів куток](#), [Середньосульський](#), [Солоне](#) (усі — гідрологічні), [Малоперещепинський](#) (ботанічний), [Михнівський](#), [Святилівський](#) (обидва — орнітологічні), [Руський Орчик](#) (загальнозоологічний); ботанічна пам'ятка природи [Парасоцький ліс](#); [Хорольський ботанічний сад](#), дендрологічні парки [Криворудський](#), [Устимівський](#), пам'ятки садово-паркового мистецтва [Ковпаківський лісопарк](#), [Березоворудський парк](#), [Полтавський міський парк](#), [Хомутецький парк](#); місцевого значення: 5 регіональних ландшафтних парків, 165 заказників (58 ландшафтних, 3 лісових, 39 ботанічних, 7 загальнозоологічних, 2 орнітологічних, 4 ентомологічних та 52 гідрологічних), 138 пам'яток природи (13 комплексних, 111 ботанічних, 2 зоологічних, 3 гідрологічних, 9 геологічних), 48 заповід-

них урочищ, 1 дендрологічний парк, 13 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва.

П. о. утворено 22 вересня 1937. До її складу з Харківської обл. зарахували Полтаву та Кременчук з прилеглими до них селами, Великобагачанський, Великокринківський, Гадяцький, Глобинський, Градизький, Гребінківський, Диканський, Драбівський, Згурівський, Зіньківський, Карлівський, Кишеньківський, Кобеляцький, Ковалівський, Козельщинський, Комишнянський, Лазірівський, Лохвицький, Липоводолинський, Лубенський, Машівський, Миргородський, Нехворощанський, Новогеоргіївський, Новосанжарський, Оболонський, Онуфріївський, Опішнянський, Оржицький, Петрівсько-Роменський, Пирятинський, Покровсько-Багачанський, Решетилівський, Семенівський, Сенчанський, Синівський, Хорольський, Чорнухинський, Чутівський, Шишацький, Яготинський р-ни; від Київської обл. — Гельмязівський, Золотоніський, Іркліївський, Чернобаївський р-ни. 10 січня 1939 від П. о. до новоутвореної Кіровоградської обл. відійшли Новогеоргіївський і Онуфріївський, до новоутвореної Сумської обл. — Липоводолинський і Синівський р-ни. У травні 1939 із Кременчуцької міськради виділили Кременчуцький р-н, у липні того року з Полтавської міськради — Полтавський р-н, у серпні із частин Опішнянського та Чутівського р-нів створено Котелевський р-н. У вересні 1940 Полтаву поділили на Жовтневий (від 2016 — Шевченківський), Київський і Ленінський (від 2016 — Подільський) міські р-ни, а в Кременчуці того ж року виділили Крюківський р-н.

14 вересня 1941 німецьким військам у р-ні Лубни—Лохвиця вдалося зімкнути оточення навколо військ 21-ї, 5-ї, 37-ї та 26-ї армій Південно-Західного фронту. Радянські частини змушені були вести тяжкі кровопролитні бої, щоб вирватися із оточення. 20 вересня поблизу х. Дрюківщина Сенчанського р-ну (нині село Миргородського р-ну) загинули командуючий Південно-Західним фронтом **М. Кирпонос**, член Військової ради фронту, секретар ЦК КП(б)У **М. Бурмистенко**, начальник штабу фронту В. Тупиков. У вересні 1941 територію області окупували німецькі війська, що встановили тут, як і перед цим більшовики, режим воєнної диктатури. Діяло радянське та ОУНівське підпілля. Навесні 1942 німецьке фронтове командування передало Полтавщину в управління цивільної влади — до Київської генеральної округи райхскомісаріату «Україна». Були створені 12 ґебітів — Гадяцький (окрім Гадяцького, зарахували Зіньківський, Петрівсько-Роменський і Роменський р-ни), Золотоніський (Гельмязівський, Іркліївський, Чернобаївський), Карлівський (Машівський, Чутівський), Кобеляцький (Кишеньківський, Козельщинський), Кременчуцький (Великокринківський, Глобинський, Градизький), Лохвицький (Сенчанський, Чорнухинський), Лубенський (Лазірівський, Оржицький), Миргородський

(Великобагачанський, Комишнянський, Шишацький), Опішнянський (Диканський, Котелевський), Пирятинський (Гребінківський, Драбівський, Згурівський, Ковалівський, Яготинський), Полтавський (Новосанжарський, Нехворощанський, Решетилівський), Хорольський (Оболонський, Покровсько-Багачанський, Семенівський). На окупованій території німецька влада, як раніше більшовицька, влаштовувала масові репресії. Після повернення комуністичного режиму на Полтавщину ті з українських патріотів, які врятувалися від нацистів, опинилися в застінках НКДБ. Загалом на території П. о. нацисти вбили 221 895 осіб (із них 115 тис. військовополонених), вивезли на примусові роботи до Німеччини понад 156 тис. осіб. У вересні 1943 на території П. о. розгорнулися жорстокі бої радянської армії проти німецьких військ. 21 вересня 1943 війська 53-ї та 5-ї армій Степового фронту вийшли на лівий берег Ворскли. Вночі вони форсували річку північніше і південніше Полтави, а 23 вересня після запеклих боїв зайняли Полтаву, 29 вересня — Кременчук. Тисячі воїнів загинули під час форсування Дніпра. Від 23 червня до травня 1945 на фронтах 2-ї світової війни, воюючи в складі радянської армії, загинули 269 442 полтавці. 180 уродженців Полтави та П. о., які воювали на різних фронтах 2-ї світової війни, удостоєні звання Героя Радянсько Союзу, з них двічі — **С. Ковпак** (1942, 1944) і **Г. Береговий** (1944, а також за політ у Космос — 1968). 118 воїнів відзначені цим званням за звільнення Полтавщини.

У січні 1954 від П. о. до Київської обл. відійшли Згурівський і Яготинський р-ни; до новоутвореної Черкаської обл. — Гельмязівський, Драбівський, Золотоніський, Іркліївський, Чернобаївський і Шрамківський р-ни. У повоєнні роки розгорнулося велике промислове будівництво, особливо поблизу Кременчука. 1956—59 введені в дію перші агрегати **Кременчуцької ГЕС**. На околицях міста звели корпуси комбайнового заводу, який потім було переобладнано в автомобільний завод (див. «**АвтоКрАЗ**»). У результаті проведення геологорозвідувальних робіт були відкриті значні родовища нафти і газу (Радченківське, Сагайдацьке, Глинсько-Розбишівське, Солохівське, Зачепилівське, Чорнухинське, Більське тощо) й покладено початок розвитку нафтогазової промисловості. 1956 побудовано газопроводи Радченкове—Миргород (14,5 км) і Радченкове—Полтава (68,5 км). 1959—65 введено в дію 37 нових великих підприємств, а основні виробничі фонди промисловості області збільшилися вдвоє. Особливо важливе значення мали новозбудовані **Кременчуцький нафтопереробний завод**, **Кременчуцький завод технічного вуглецю**, **Полтавський завод хімічного машинобудування**, «**Електромотор**», **Полтавський завод штучних алмазів та алмазних інструментів**, **Полтавський завод газорозрядних ламп**, **Дніпровський гірничо-збагачувальний комбінат** (нині **Полтавський гірничо-**

збагачувальний комбінат, Горішні Плавні), підприємства з виробництва залізобетонних конструкцій та інших будівельних матеріалів у Полтаві, Кременчуці і Лубнах, заводи з виробництва засобів автоматизації в Лохвиці та Лубнах, цукровий завод у Яреськах та ін. 1964 паровозоремонтний завод реорганізували в *Полтавський тепловозоремонтний завод*. Загалом на той час на Полтавщині було 365 промислових підприємств. У загальному обсязі продукції народного господарства частка промисловості досягала понад 60 %. Дедалі більшого значення набувала машинобудівна промисловість. 1958 вона давала 19 % усієї промислової продукції області, а в 1965 — 33 %. Освоєно випуск нових машин, приладів, устаткування, а також товарів народного споживання. Кременчуцький автомобільний завод виробляв нові марки великогазових автомобілів КраЗ-256, КраЗ-257, КраЗ-258. [Лубенський верстатобудівний завод](#) почав виготовляти універсальні круглошліфувальні верстати нового типу; [Крюківський вагонобудівний завод](#) — вагони для перевезення цементу, шестиосьові напіввагони для транспортування вугілля, кранів та очеретозбиральні самохідні машини; Полтавський машинобудівний завод м'ясного устаткування — конвеєрні лінії для перероблення водоплавної птиці; Полтавський турбомеханічний завод — фільтрувальні преси нового типу; Лохвицький приладобудівний завод (нині «Склоприлад», м. Заводське) — нові прилади та засоби автоматизації.

У січні 1957 ліквідували Петрівсько-Роменський і Покровсько-Багачанський р-ни, а їх територію розподілили між Гадяцьким, Лохвицьким, Лубенським і Хорольським р-ми. У червні 1959 ліквідовано міський р-н Кременчука — Крюківський. У тому ж році до складу області входили 34 сільські адміністративно-територіальні р-ни: Великобагачанський, Великокринківський, Гадяцький, Глобинський, Гоголівський, Градизький, Гребінківський, Диканський, Зіньківський, Карлівський, Кишеньківський, Кобеляцький, Козельщинський, Комишнянський, Котелевський, Кременчуцький, Лазірівський, Лохвицький, Лубенський, Машівський, Миргородський, Нехворощанський, Новосанжарський, Оболонський, Опішнянський, Оржицький, Пирятинський, Полтавський, Решетилівський, Семенівський, Сенчанський, Хорольський, Чорнухинський, Чутівський. У грудні 1962 до категорії міст обласного значення віднесено Гребінку, Карлівку, Лубни, Миргород та укрупнено сільські р-ни, унаслідок чого їх залишилося 14: Гадяцький, Глобинський, Диканський, Зіньківський, Карлівський, Кобеляцький, Кременчуцький, Лохвицький, Лубенський, Миргородський, Пирятинський, Полтавський, Решетилівський, Хорольський. У січні 1963 смт Білики Кременчуцької міськради передано до складу Кобеляцького р-ну, а у квітні того ж року смт Власівка — до Кіровоградської обл. Указом від січня 1965 статус міста обласного значення залишили тільки

для Полтави та Кременчука. Тоді ж відновили Котелевський, Новосанжарський, Оржицький, Семенівський, Чутівський р-ни; у грудні 1966 — Великобагачанський, Гребінківський, Козельщинський, Машівський, Чорнухинський та Шишацький р-ни. У 1960-х рр. відбувалася низка змін щодо передачі сільрад з одних р-нів до інших, укрупнення сільрад, утворення нових тощо. На 1 січня 1968 П. о. поділялася на 25 р-нів, у її межах було 2 міста обласного та 10 районного значення, 18 смт, 3 робітничі с-ща та 2224 сільських населених пункти. 1972 віднесено до категорії міст обласного значення Лубни, 1976 — Миргород, 1977 — Комсомольськ (1961—72 — смт). 1975 утворено Автозаводський і Крюківський міські р-ни Кременчука; 1976 до категорії міст віднесено Глобине, 1977 — Червонозаводське.

Мешканці області брали участь у Помаранчевій революції (2004) та Революції гідності (2013—14), в антитерористичній операції та операції Об'єднаних сил на Сході України (2014—22), воюють після початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну (від 24 лютого 2022). У лютому 2014 у Києві були вбиті [І. Сердюк](#) і [А. Черненко](#), які відстоювали європейські цінності. Багато воїнів-полтавців загинули в боях із російськими окупантами. За мужність та професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, званням Герой України відзначені такі уродженці та жителі Полтавщини: 2018 — [А. Конопльов](#); 2021 — [С. Горбенко](#); 2022 — [А. Амелін](#), [Є. Бова](#), [С. Волинський](#), [В. Ворошилов](#), [О. Гегечкорі](#), [А. Герус](#), [О. Голіней](#), [В. Грицаєнко](#), [Р. Дрогоморецький](#), [М. Кагал](#), [В. Кісельов](#), [А. Кравченко](#), [І. Левченко](#), [М. Любарець](#), [О. Мостовий](#), [О. Оксанченко](#), [А. Орлов](#), [С. Чобану](#); 2023 — [І. Банк](#), [Н. Боровицький](#), [С. Вербицький](#), [В. Горбань](#), [А. Докторенко](#), [В. Коваль](#), [С. Міщенко](#), [В. Поліщук](#), [О. Федорченко](#); 2024 — [А. Головня](#), [О. Кроковець](#), [Ю. Матвійчук](#), [І. Пугач](#), [О. Роговський](#), [Е. Сабанін](#), [І. Чорний](#); 2025 — [Т. Бердзенішвілі](#), [Є. Горін](#), [М. Городніченко](#), [І. Козін](#), [С. Крамський](#), [Є. Мазко](#), [В. Поливняний](#), [В. Шевченко](#).

Нині промисловий комплекс Полтавщини є одним із ключових секторів економіки України. Серед провідних галузей — машинобудування, видобування корисних копалин і розроблення кар'єрів, харчова промисловість та паливно-енергетичний комплекс. Найбільшими машинобудівними підприємствами є: «АвтоКраЗ» (виробляє вантажні автомобілі й запасні частини до них, а також причепа та напівпричепа), «Кредмаш» (див. [Кременчуцький завод дорожніх машин](#); асфальтозмішувальні установки і запасні частини до них), Кременчуцький завод технічного вуглецю (єдиний виробник в Україні), Крюківський вагонобудівний завод, Карлівський машинобудівний завод (устаткування для оброблення зерна в Україні), «[Лубнимаш](#)» (елеваторне обладнання), Полтавський автоагрегатний завод

(гальмівна апаратура для вантажних автомобілів, причепів і напівпричепів, автобусів, тролейбусів та спеціальної автотехніки), *Хорольський механічний завод* (зерноочисні сепаратори, борошняно-круп'яні розсиви, а також широкий асортимент зернодробарок, норій, шнекових транспортерів та різного обладнання для виробництва круп і комбікормів). Видобування корисних копалин здійснюють: «Укргазвидобування», «Полтавагазвидобування», «Укрнафта», «Полтаванафтогаз», «Нафтогазвидобування», «Надра-геоінвест», «Полтавська газонафтова компанія», «Природні ресурси», «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед»; Полтавський гірничозбагачувальний комбінат, Єристівський гірничозбагачувальний комбінат.

Експлуатаційна довжина залізничних колій загального користування у П. о. становить 851,6 км, зокрема 514,3 км обслуговується електровозною та 337,3 км тепловозною тягою. Найбільшими та структуроутворюючими залізничними вузлами є: Полтава, Кременчук, Гребінка, Ромодан, а також залізничні станції Лубни та Миргород. Напрямок від Полтави до Кременчука є частиною стратегічно важливого залізничного ходу для здійснення перевезень транзитних вантажів у напрямку Одеських чорноморських портів для подальшого їх транспортування морем. У межах П. о. пролягає 1239,15 км автомобільних доріг загального користування державного значення та 7471,45 км доріг загального користування місцевого значення. За 7 км на південний захід від Полтави, поряд із автотрасою Київ—Харків—Довжанський розташоване обласне комунальне підприємство «Аеропорт-Полтава». Працює *Кременчуцький річковий порт*.

Здійснюють науково-інноваційні дослідження та навчають студентів 6 закладів вищої освіти: *Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка*, «*Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка*» *Національний університет*, *Полтавський державний аграрний університет*, *Полтавський державний медичний університет*, *Полтавський університет економіки і торгівлі* та *Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського*. Функціонують Полтавський юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Полтавський інститут бізнесу Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая, Полтавський інститут економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», Придніпровський інститут Міжрегіональної академії управління персоналом (Кременчук). 2022 до Полтави переміщено *Луганський національний університет імені Т. Шевченка*. Наукові установи: *Вагонобудування Український науково-дослідний інститут* (Кременчук), *Свинарства і агропромислового виробництва Інститут НААНУ* (Полтава), *Полтавська державна сільськогосподарська дослідна*

станція імені М. І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААНУ, *Лікарських рослин Дослідна станція Інституту агроекології і природокористування НААНУ* (с. Березоточа Лубенського р-ну), *Устимівська дослідна станція рослинництва Інституту рослинництва імені В. Я. Юр'єва НААНУ* (Кременчуцький р-н), *Керамології Відділення Інституту народознавства НАНУ* (Опішня). Науковий потенціал: понад 1,8 тис. науково-педагогічних працівників, з них 340 докторів і 1243 кандидати наук.

У П. о. — 503 заклади загальної середньої освіти, 592 заклади та підрозділи дошкільної освіти. Функціонують: *Полтавський академічний обласний театр ляльок*, *Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр імені М. Гоголя*, *Полтавська обласна філармонія*; 705 бібліотек, зокрема й *Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І. Котляревського*, *Полтавська обласна бібліотека для юнацтва імені О. Гончара*; 785 Будинків культури та клубів, 8 кінотеатрів; 4 школи мистецтв, 3 художні та 36 музичних шкіл. Діють 485 художніх колективів, з них 366 народних, 118 зразкових, 1 заслужений. Створено 145 музеїв, з них 39 комунальних, а 106 працюють на громадських засадах. Вони зберігають близько 0,5 млн експонатів, що належать до Музейного фонду України. Найбільшим є *Полтавський краєзнавчий музей імені В. Кричевського*. Здобув популярність *Музей важкої бомбардувальної авіації* (Полтава). *Гоголя М. музей-заповідник Національний* (с. Гоголеве Миргородського р-ну) — один із найвідоміших туристичних об'єктів області, входить до Всеукраїнського туристичного маршруту «Гоголівські місця в Україні». *Гончарства українського музей-заповідник Національний* (Опішня) щорічно збирає усіх гончарів України. Центр унікальної вишивки та килимарства (Решетилівка) — осередок створення унікальних робіт, що ввійшли до реєстру Національної культурної спадщини. Історико-культурний заповідник «Більськ» (див. *Більське городище*) є територією найбільшої фортеці Європи за скіфської доби — м. Гелон. Великі Сорочинці відомі завдяки проведенню загальнонаціонального Сорочинського ярмарку, славляться *Великосорочинським літературно-меморіальним музеєм М. Гоголя*, історико-краєзнавчим музеєм, пам'ятником М. Гоголю (споруджений 1911), музеєм духовності Великосорочинської санаторно-курортної школи-інтернату. У Диканьці, яку описав М. Гоголь, — *Диканський історико-краєзнавчий музей імені Д. Гармаша*, картинна галерея імені М. Башкирцевої. Оновлені експозиційні зали представляє відвідувачам *Чорнухинський літературно-меморіальний музей Г. Сковороди*.

Є 45 Центрів первинної медико-санітарної допомоги. Послуги вторинного рівня медичної допомоги надають 11 закладів охорони здоров'я в Полтаві, ще 11 — у Кременчуці, Горішніх Плавнях та Лубнах, а також 22

лікарні в інших містах та селищах області. Високоспеціалізовану медичну допомогу третинного рівня мешканці отримують у 16-ти комунальних підприємствах Полтави (зокрема й обласна клінічна лікарня), Кременчука та Лубен. У Полтаві — обласний санаторій для дітей із порушенням опорно-рухового апарату. Діють Полтавський обласний соціальний центр матері та дитини, 4 будинки-інтернати для осіб похилого віку та ветеранів, 2 дитячих будинки-інтернати, 8 психоневрологічних будинків-інтернатів.

Зареєстровано 484 друковані засоби масової інформації, зокрема й газети: «**Вечірня Полтава**», «**Зоря Полтавщини**», «**Полтавський вісник**», «**Село полтавське**» (усі — Полтава), «**Рідний край**» (Велика Багачка), «**Новини Великосорочинської громади**» (с. Великі Сорочинці), «**Гадяцький вісник**», «**Базар Медіа в Україні**» (Гадяч), «**Зоря Придніпров'я**» (Глобине), «**Гірник**», «**Телеекспрес**» (обидві — Горішні Плавні), «**Гребінчин край**», «**Трудова слава**» (Диканька), «**Голос Зіньківщини**», «**Життя і слово**» (Карлівка), «**Колос**», «**ЕХО**» (обидві — Кобеляки), «**Козельщинські вісті**», «**Народна трибуна**» (Котельва), «**Для дому і сім'ї**», «**Кремень**» (обидві — Кременчук), «**Кременчуцька газета**», «**Кременчуцький Телеграф**», «**Зоря**» (Лохвиця), «**Лохвицький край**», «**Лубенщина**», «**Промінь**» (Машівка), «**Вісник Прихоролля**», «**Прапор перемоги**» (обидві — Миргород), «**Світлиця**» (Нові Санжари), «**Оржицькі вісті**», «**Пирятинські вісті**», «**Нова година**» (Решетилівка), «**Решетилівський вісник**», «**Вісник Семенівщини**», «**Голос громади**» (обидві — Семенівка), «**Вісті Хорольщини**», «**Наш Хорол**», «**Нова праця**» (Чорнухи), «**Сільські новини**» (Чутове), «**Сільське життя**» (Шишаки); журнали: «**Bride Ukraine**» (Кременчук), «**Полтавська криниця**» (Полтавської обласної організації НСПУ), «**Діє-Слово**. Полтавська літературна криничка для дітей та юнацтва».

На території П. о. під охороною держави — 3057 об'єктів культурної спадщини, з них національного значення — 80 (архітектури — 48, археології — 12, історії — 13, монументального мистецтва — 4, історії та архітектури — 1, археології, науки і техніки — 2), місцевого — 1308 (архітектури — 71, археології — 198, історії — 1518, монументального мистецтва — 116, археології та історії — 3, історії та архітектури — 22, містобудування і архітектури — 1, садово-паркового мистецтва, ландшафту — 1). Щойно виявлених об'єктів культурної спадщини — 1048. Значна кількість пам'яток національного значення розташована в Полтаві. Унікальними є пам'ятки архітектури у Кременчуці (будинок для спостереження за рухом Дніпром, 1809); Пирятині (собор Різдва Богородиці, 1781), селах Березова Рудка (садибо-палацовий комплекс Закревських, 18—19 ст.), Вергуни (церква Різдва, 1801—07), Вишняки (Троїцька церква, 1794—99; садибний будинок, 1805), Вороньки (будинок провіантського складу, початок 19 ст.), Мгар (Спасо-

Преображенський собор, 1682—1754 і дзвіниця, 1785—1844; будинок настоятеля, 1786; готель, 2-га половина 19 ст.; Благовіщенська церква, 1904), Піски (Успенська церква, 2-га половина 19 ст.), Снітин (Воскресенська церква, 1805) Лубенського р-ну; Гадячі (Всіхсвятська церква, 1836), селах Бобрик (садиба Масюкових, 1807), Великі Сорочинці (Спасо-Преображенська церква, 1734), Веприк (Миколаївська церква, 1823; Успенська церква, 1821), Гоголеве (комплекс садиби М. Гоголя, 19 ст.), Плішивець (Покровська церква, 1907) Миргородського р-ну; Диканьці (Миколаївська церква, 1794 та дзвіниця, 1810; Троїцька церква, 1780; триумфальна арка, 1820), Котельві (Троїцька церква, 1812), селах Федорівка (Благовіщенська церква, 1828) Полтавського р-ну.

У П. о. — 79 готелів різного рівня комфортності, 12 центрів активного відпочинку, 6 центрів туристичної інформації, 33 садиби зеленого туризму. Курорти Полтавщини представлені санаторно-лікувальними закладами Миргорода («Миргород», «Полтава», «Хорол» і «Березовий Гай»), с. Власівка Полтавського р-ну («Сосновий Бір»), Нових Санжар, Великої Багачки.

Діють 1219 релігійних організацій (1188 релігійних громад, 11 управлінь, 3 духовні навчальні заклади, 9 монастирів, 4 братства та 4 місії). Віряни переважно православні (777 організацій). Є 13 громад УГКЦ і 5 РКЦ; 84 євангельських християн-баптистів, 68 християн віри євангельської, 48 адвентистів сьомого дня; 14 мусульманських і 13 юдейських.

Серед видатних уродженців Полтавщини — козацькі гетьмани 17—18 ст. Д. Апостол (с. Великі Сорочинці Миргородського р-ну), П. Іваненко (Петрик; Нові Санжари), І. Брюховецький, козацький літописець Г. Грабянка (обидва — Гадяч); письменник, філософ Я. Козельський (с. Келеберда Кременчуцького р-ну), філософ, поет Г. Сковорода (Чорнухи; обидва — 18 ст.), письменники В. Капніст (кінець 18 — початок 19 ст., с. Обухівка Миргородського р-ну), Л. Глібов (с. Веселий Поділ Кременчуцького р-ну), М. Гоголь (с. Великі Сорочинці), В. Наріжний (с. Устивиця; обидва — Миргородського р-ну), Є. Гребінка (х. Убіжище, нині у межах с. Мар'янівка), поет Л. Боровиковський (с. Мелюшки; обидва — Лубенського р-ну); математик М. Остроградський (с. Пашенівка Кременчуцького р-ну), лікар-фізіолог, засновник наукового акушерства Н. Амбодик-Максимович (с. Веприк), інженер-артилерист О. Засядько (с. Лютеня; обидва — Миргородського р-ну), публіцист, історик, літературознавець і громадський діяч М. Драгоманов (Гадяч), історик, етнограф В. Ломиковський (усі — 19 ст.); живописці В. Боровиковський (кінець 18 — початок 19 ст.; обидва — Миргород), М. Башкирцева (с. Гавронці Полтавського р-ну), А. Мокрицький (Пирятин; обоє — 19 ст.); фахівець у галузі механіки, конструктор тракторної і танкової техніки **М. Духов** (с. Веприк Миргородського р-ну), математик **Ю. Митропольський** (Шишаки), фізик **І.**

Оніщенко (с. Щасливе Полтавського р-ну), фахівець у галузі механіки, матеріалознавець **Г. Писаренко** (с. Дрижина Гребля Полтавського р-ну), інженер-конструктор ракетної техніки **М. Кісенко** (с. Яблунівка Миргородського р-ну), енергетики **А. Бугаєць** (с. Битакве Озеро Кременчуцького р-ну), **О. Лелеченко** (с. Новооріхівка Лубенського р-ну); географ, картограф **Л. Руденко** (с. Засулля Лубенського р-ну); брати ботанік **Дмитро** та гідробіолог, геоботанік **Костянтин Зерови** (Зіньків), орнітолог **М. Зарудний** (с. Грякове Полтавського р-ну), ботанік **Д. Івашин** (с. Попівка Миргородського р-ну); фахівець у галузі сільського господарства **С. Антонєць** (с. Покровське Полтавського р-ну), агроном **А. Зайкевич** (с. Матяшівка), вчений-селекціонер **В. Ремесло** (с. Теплівка; обидва — Лубенського р-ну); лікар, громадський діяч **І. Зубковський** (с. Єрки), хірурги **О. Богаєвський** (с. Устивиця; обидва — Миргородського р-ну), **В. Лисенко** (с. Круподеринці Лубенського р-ну), фахівець у галузі мануальної терапії **М. Касьян** (с. Бережнівка Полтавського р-ну); філософ **Л. Губерський** (Миргород); антрополог, етнограф **Ф. Вовк** (с. Кряківка Лубенського р-ну), мовознавець, фольклорист **П. Житецький** (Кременчук), історик, етнограф **О. Левицький** (с. Маячка), історик **С. Наріжний** (с. Сокілка), історик, письменник **М. Степаненко** (с. Микільське; усі — Полтавського р-ну), історик, археолог, статистик, громадський діяч **Л. Падалка** (Чорнухи), археологи **І. Зарецький** (с. Лютенька Миргородського р-ну), **І. Шовкопляс** (с. Лазірки Лубенського р-ну); письменники **І. Білик** (Градизьк), **Анатолій Дімаров** (А. Гарасюта), **Панас Мирний** (П. Рудченко; обидва — Миргород), брати **Михайло Орест** і **М. Зеров**, **Д. Нитченко** (усі — Зіньків), **Олена Пчілка** (О. Косач; Гадяч), **Василь Барка** (В. Очерет; с. Солониця), **В. Симоненко** (с. Біївці; обидва — Лубенського р-ну), **О. Гончар** (с. Сухе), **Ю. Горліс-Горський** (с. Демидівка), **Ю. Дольд-Михайлик** (с. Бутенки), **О. Ковінька** (с. Плоске), **Б. Олійник** (с. Зачепилівка), **Григорій** та **Григій Тютюнники** (с. Шилівка; усі — Полтавського р-ну), **П. Загребельний** (с. Солошине Кременчуцького р-ну), **М. Семенко** (с. Кибинці), **А. Тесленко** (с. Харківці; обидва — Миргородського р-ну), поети **Д. Луценко** (с. Березова Рудка Лубенського р-ну), **В. Самійленко** (с. Великі Сорочинці); письменник, живописець, графік **М. Бутович** (с. Петрівка-Роменська; обидва — Миргородського р-ну); скульптори **Л. Позен** (с. Оболонь Кременчуцького р-ну), **Є. Трипільська** (Опішня) та **Л. Блох** (Кременчук); майстрині художньої вишивки **О. Великодна** (с. Бухалівка Полтавського р-ну), **В. Роїк** (Лубни), керамісти **О. Селюченко**, родина **Гаврило**, **Микола**, **Олесь Пошивайли**, **А. Білик-Пошивайло** (усі — Опішня); музикознавці, композитори **М. Лисенко** (с. Гриньки), брати **Платон** та **Георгій Майбороди** (с. Пелехівщина; обидва — Кременчуцького р-ну), **О. Білаш** (Градизьк), **Г.**

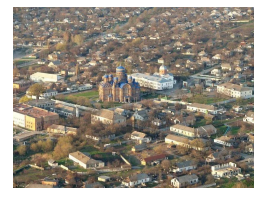
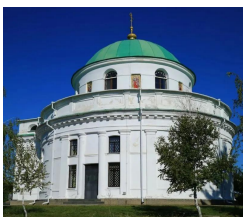
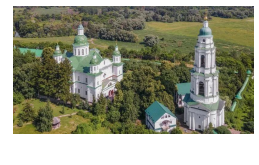
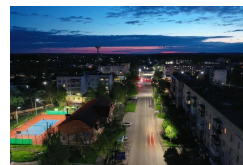
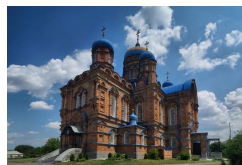
Левченко (с. Грабарівка Лубенського р-ну), брати **Ісак** і **Зиновій Дунаєвські** (Лохвиця); хоровий диригент **Н. Городовенко** (с. Венслави); бандурист, співак, диригент **В. Кабачок** (с. Петрівці; обидва — Миргородського р-ну), бандурист, композитор, **Г. Китастих** (Кобеляки), кобзар **Ф. Кушнерик** (Велика Багачка); співачка **Р. Кириченко** (с. Корещина Кременчуцького р-ну); актори **К. Лучко** (Чутове), **С. Шкурат** (Кобеляки); громадсько-політичні діячі **І. Майстренко** (Опішня), **Б. Мартос** (Градизьк), **М. Порш** (Лубни), **Володимир**, **Микола** та **Сергій Шемети** (с. Олександрівка), політичний і державний діяч, фінансист, економіст **В. Гетьман** (с. Снітин; обидва — Лубенського р-ну); діяч українського національно-визвольного руху **К. Осьмак** (Шишаки); перший митрополит УАПЦ **Парфеній** (Левицький; с. Плішивець Миргородського р-ну); організатор сучасного олімпійського руху **О. Бутовський** (с. П'ятигірці Лубенського р-ну), спортсмени **О. Білокінь**, **Н. Ткаченко** (обоє — легка атлетика, Кременчук), **Н. Бочарова** (спортивна гімнастика, с. Супрунівка Полтавського р-ну), **Микола** та його син **Геннадій Закладні** (настільний теніс, с. Сагайдак), **К. Куришко** (веслування на байдарках, с. Веприк; обидва — Миргородського р-ну), **Г. Прокопенко** (плавання, Кобеляки), **В. Романенко** (стрільба), **Л. Руденко** (шахи; обоє — Лубни), **Б. Оніщенко** (сучасне п'ятиборство, с. Березняки Лубенського р-ну). 2009 започатковано ґрунтовний 12-томний науково-видавничий проєкт «Полтавіка. Полтавська Енциклопедія».

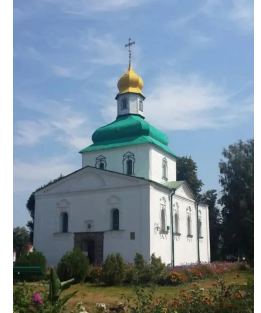
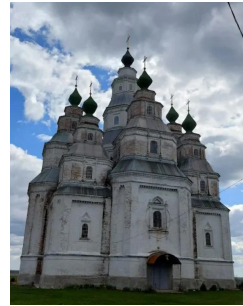
Рекомендована література

1. Коломинский Г. Атлас Полтавской губернии с приложениями. П., 1895;
2. Павловский И. Ф. Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии с половины XVIII века. П., 1912;
3. Його ж. Первое дополнение к краткому биографическому словарю ученых и писателей Полтавской губернии с половины XVIII века. П., 1913;
4. Його ж. Полтавцы: иерархи, государственные и общественные деятели и благотворители: опыт краткого биографического словаря Полтавской губернии с половины XVIII в. с 182 портретами. П., 1914;
5. Падалка Л. В. Прошлое Полтавской территории и ее заселение: исследования и материалы с картами. П., 1914;
6. Лісовська К. К., Ніколаєв В. Ф. Полтавщина: підсоби́к до вивчення Полтавської губернії. П., 1919. Вип. 1: Начерк геології і географії; Полтавщина: 3б. П., 1927;
7. Коломієць М. Ф. Полтавська область. Х., 1959;
8. Лапоногов О. М., Качанов О. Д. Полтавська область: географічний нарис. К., 1959;

9. Полтавщина: енциклопедичний довідник. К., 1992;
 10. Варвянська Т. В., Супруненко О. Б. Розрита Могила. П., 1996;
 11. Залудяк М. Буде Полтавщина — буде й Україна. П., 1997;
 12. Полтавська область: Природа, населення, господарство. П., 1998;
 13. Мурзін В., Ролле Р., Супруненко О. Більське городище. К.; Гамбург; П., 1999;
 14. Закалюжний В. М., Джурка Г. Ф. Полтавська область. Геолого-географічний нарис: Навч. посіб. П., 2000;
 15. Альманах пошани підприємств Полтавщини: до 200-річчя Полтавської губернії: презентаційно-іміджне видання. П., 2002;
 16. Полтавщина: атлас-довідник: періодичне довідково-картографічне видання. Ч. 1. К., 2002;
 17. Полтавська область: історична довідка та демографічна ситуація // Регіональний портрет України. К., 2003;
 18. Полтавська область: географічний атлас. К., 2004;
 19. Полтавщина: влада на історичних паралелях. П., 2005;
 20. Полтавщина: історичний нарис. П., 2005;
 21. Білоусько О. Полтавщина: Природа. Традиції. Культура. П., 2007;
 22. Супруненко О. Б. З історії археологічних досліджень на Полтавщині: короткий нарис. К.; П., 2007;
 23. Полтавська область: Історія адміністративно-територіального поділу і демографічна ситуація // Постметодика. 2007. № 3;
 24. Гоголівські місця Полтавщини: Путівник. П., 2008;
 25. Герої землі Полтавської: Довід. П., 2010. Вип. 1: Герої Радянського Союзу; 2011. Вип. 2: Герої Соціалістичної Праці; 2012. Вип. 3: Герої України; Супруненко О. Б., Шерстюк В. В. Кургани Нижнього Припсілля = The Lower Psel Mounds. К., 2011;
 26. Бабенко Л. Л., Білоусько О. А., Єрмак О. П. та ін. Полтавщина: влада на історичних паралелях. П., 2012;
 27. Ханко В. М. Енциклопедія мистецтва Полтавщини: В 2 т. П., 2014—15;
 28. Ревегук В. Я. Полтавщина під німецькою окупацією (1941—1943). Нариси історії. П., 2015;
 29. Білоусько О., Пустовіт Т. Полтавщина. Шлях до незалежності. 1985—1991. П., 2016;
 30. Грибан Г. П., Халімон В. Ф. Гортаючи сторінки історії Полтавщини. П., 2016;
 31. Козюра І. В., Козюра В. М. Історія кризь долі (Абетка славетних краян). П., 2016;
 32. Білоусько О. Полтавщина. Пам'ять віків. П., 2017;
 33. Ревегук В. Я., Безверхній О. В. Погляд через об'єктив фотокамер. Полтавщина в роки німецько-радянської війни 1941—1945 рр. П., 2019;
 34. Ротач П. П., Ротач О. П. Полтавщина літературна: енциклопедичний біобібліографічний словник: у 3-х кн. П., 2020;
 35. Орловський В. Нариси історії поселень Полтавщини та Черкащини // Донец. вісн. НТШ. 2022. Т. 49.
- О. Б. Супруненко, О. О. Старолат, О. А. Отич, О. Р. Лісан, К. М. Шалун*

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Полтавська область / О. Б. Супруненко, О. О. Старолат, О. А. Отич, О. Р. Лісан, К. М. Шалун // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891117>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).